

REDACTIA

Deák Ferencz-u. nr 20

ABONAMENTUL

in Austro-Ungaria :
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 luna 2 cor.
de Duminecă pe an
— 4 coroane. —
Pentru România și
războiul pe an:
40 franci.

Abonamentele nu se napotază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA :

Arad, Deák Ferencz-u. nr 20

INSERTIUNILE :

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefrancate nu se
primesc.

memoria lui Șaguna.

Duminecă biserica națională română va înălța rugăciune pentru odihna veșnică a marelui arhiepiscop Șaguna. Arhiepiscopul însuși, în sufletul lor, nu numai că au fost de lege drept măritoare, dar și-au asigurat bunăvoința Domnitorului și patriei serviciu mare au adus. Dacă ne luăm adică și noi după Kossuth, nu e greu de judecat cu cât nenorocirile revoluției erau să crească încă, ear urmările, pentru noi îndeosebi, să fie ireparabile!...

D'apoi demnitatea cu care a știut să se impună guvernelor absolutiste și istețimea de a exploata cu folos pentru neam până chiar și acele vremuri viforoase... Atunci a pus baza atâtor așezăminte culturale, atunci s'a întemeiat Asociațiunea și tot ce avem, până în ziua de azi, prin El s'a făcut, prin el și prin mâna sa dreaptă, actualul episcop al Caransebeșului, Nicolae Popea. Din adunarea memorabilă dela Blaj a resărit partidul național român, al cărui președinte putem zice că întâiu a fost Șaguna și apoi Popea. Și câtă vreme Români au urmat sfatul marelui arhiepiscop, e de ne tăgăduit: li-a mers bine și lucrurile s'au încurcat numai după moartea lui Șaguna, când la conducere politică au ajuns niște pigmei cari se credeau mai cuminiți de cât acest mare maestru al politicii naționale române. Și epoca cea mai plină de entuziaste acțiuni, epoca ilustrată prin luptele unui Slavici, Nicolae Criștea, frații Brote, Barcianu și alți șaguniști de frunte, dacă în popor a avut un atât de mare reșunet, a fost pentru-că ei arătau Românilor căi pe cari mai umblaseră deja: politica memorandistă Șaguna a încetățenit-o adică la Români! Încă la 1848 el spusese că mai mare garanție e dragostea unui monarch de cât făgăduința a cine știe câte guverne... Și cum erau să cerșească Români clemența unor guverne șoviniste ori să pornească în căutarea alianței partidelor cari întărită încă guvernele contra naționalităților?!

Călugărul, care cu smerenie intrase în Carloveș, după-ce pătruns-a toate liniile ierarhiei sârbești peste Români, cernut-a tot ce a găsit prin arhiva patriarhiei, iese d'acolo drept un călător oțelit, pe care în viața sa nimic nu-l mai oprește nici stângenețea în afirmarea adevărului că n'avem ce să stăm bisericește sub străin, ca un Sfânt George oțelit îl vedem mergând și răgaz nu-și da până ce nu pune temelie tare independenței noastre bisericești. Prin graiu fermecător și prin scris, de parea că așterne pe hârtie nouă evanghelie, el propovăduiește Românilor așa fel, în cât profet îl au și atâta credință le-au inspirat, în cât aproape lucruri supranaturale s'au săvârșit cu ei.

În toată istoria dezvoltării noastre naționale nu e pagină mai strălucită ca cea pe care se va scrie epoca lui Șaguna, pentru-că după-nici o luptă, Români n'au ajuns să-și asigure atâta bunuri, ca cele depuse în Statutul Organic, care dacă poartă subscrierea unui bun monarch, nu e mai puțin adevărat, că e depozitarul înaltei solicitudinii pentru biserică și neam unui arhiepiscop sfânt.

Începând cu lupta de condeiu și diplomatică așa zicând, până să fie așezat în scaun, urmând cu mărșălașă epopee dela 1848—49 și până a deschis cel dintăiu Congres Național-Bisericesc, Șaguna a stat în fruntea întreg neamului românesc din statul ungar. Prin nețermurita lui dragoste pentru neam, prin tactul deosebit ce avea, el a știut să netezească ori ce velenuri confesionale, ca una fiind Români în cele naționale, glasul lor respectat

să fie și când vorba era de legitime pretensiuni bisericești. Mare s'a arătat îndeosebi la 1848... Tronuri s'au sguđuit și popore veckii, cu conducători încercați în luptă, perduseră busola. Români însă, conduși de Șaguna, și-au ales o atitudine prin care doveditu-s'au nu numai credincioși Tronului, dar și-au asigurat bunăvoința Domnitorului și patriei serviciu mare au adus. Dacă ne luăm adică și noi după Kossuth, nu e greu de judecat cu cât nenorocirile revoluției erau să crească încă, ear urmările, pentru noi îndeosebi, să fie ireparabile!...

D'apoi demnitatea cu care a știut să se impună guvernelor absolutiste și istețimea de a exploata cu folos pentru neam până chiar și acele vremuri viforoase... Atunci a pus baza atâtor așezăminte culturale, atunci s'a întemeiat Asociațiunea și tot ce avem, până în ziua de azi, prin El s'a făcut, prin el și prin mâna sa dreaptă, actualul episcop al Caransebeșului, Nicolae Popea. Din adunarea memorabilă dela Blaj a resărit partidul național român, al cărui președinte putem zice că întâiu a fost Șaguna și apoi Popea. Și câtă vreme Români au urmat sfatul marelui arhiepiscop, e de ne tăgăduit: li-a mers bine și lucrurile s'au încurcat numai după moartea lui Șaguna, când la conducere politică au ajuns niște pigmei cari se credeau mai cuminiți de cât acest mare maestru al politicii naționale române. Și epoca cea mai plină de entuziaste acțiuni, epoca ilustrată prin luptele unui Slavici, Nicolae Criștea, frații Brote, Barcianu și alți șaguniști de frunte, dacă în popor a avut un atât de mare reșunet, a fost pentru-că ei arătau Românilor căi pe cari mai umblaseră deja: politica memorandistă Șaguna a încetățenit-o adică la Români! Încă la 1848 el spusese că mai mare garanție e dragostea unui monarch de cât făgăduința a cine știe câte guverne... Și cum erau să cerșească Români clemența unor guverne șoviniste ori să pornească în căutarea alianței partidelor cari întărită încă guvernele contra naționalităților?!

Mâne parastase multe se vor ține întru amintirea marelui Andreiu. Mâne toți preoții români, și uniți și ortodocși, ar trebui să țină însă poporului vorbiri arătând nu numai pe arhiepiscopul Șaguna, ci pe Româniul fără seamăn, care prin faptele lui a înscris în istorie o epocă de glorie... Dacă în biserica națională română mâne e Dumineca în care poporul să serbeze pe marelui Andreiu, apoi credincioșii ambelor biserici române ar trebui să serbeze și aminte să-și aducă pe neîntrecutul luptător național Andreiu Șaguna... Să citească cu evlavie paginile frumoase ce Nicolae Popea a închinat memoriei marelui său maestru, pentru-că numai cunoscând trecutul și venerând figurile mărețe ale istoriei noastre, ne vom arăta pe d'oparte vrednici de strămoși, ear pe de altă parte ne vom inspira la fapte bune pentru biserică și neam.

Russu Ștrianu.

Facem atenție pe membrii români ai Congregațiunii comitatului Arad ca pe Lună să fie toți la adunare și nici un angajament să nu ia, privitor la alegeri, până nu ne vom fi hotărât atitudinea în conferența de mâne.

In Reichsrath erî ear a fost scandal mare. Pe când vorbea Ellenbogen, creștinul socialist au provocat scene șgomotoase. Au întrerupt pe orator strigându-i: „Mizerabil, șarlatan, vagabonzi ce sunteți, voi sugesți sângele poporului“. Ear Schumayer a strigat lui Gessmann: „D-ta ești un hoț cu diplomă universitară“. O adevărată furtună s'a provocat și presidentul abia a putut să restabilească liniștea.

Asupra situației guvernului Körber nu se știe de altfel nimic sigur. Primul ministru negociază încă cu șefii diferitelor partide și se crede, că până în cele din urmă va reuși să stabilească o înțelegere între Cehi și Germani. Dacă nu va reuși, înainte de a se hotărî la măsurile extraordinare cu cari amenințase, va dizolva Reichsrathul. Încrederea Monarhului se zice că o are.

EXPEDIȚII NOCTURNE.

Mișcările tinerimei universitare maghiare nici când n'au avut un caracter atât de producător entuziasm, admirație sau măcar mulțumiri între cei-ce înțeleg și judecă rostul unor mișcări studentești.

Ear drept corolare nefaste ale acestui fapt, se înșiră actele unor indivizi ca Kecskeméty, și alți celebri, — cari numai frumoasă umbră nu abbat asupra corporațiunii din care ei au făcut parte.

După multe fiascuri, ar fi fost vremea par-că, să se îndrepteze și această tinerime spre lucruri de folos, spre idealuri înălțătoare de suflet... Dar' după-cum vedem, stocul de energie juvenilă tot nu 'și-a găsit matca pe care trebuie să se reverse, ci viitorii cetățeni se năpustesc asupra, — cafenelelor de noapte!

Am raportat în numărul trecut al ziarului nostru ce scandalos act au săvârșit o seamă de studenți universitari din Budapesta, luând la rînd cafenelele de noapte, cu demonstrații patriotice, pentru a ajunge în răcoarea polițienească.

Am crezut că suntem în drept de a socoti și că la fel cu noi vor judeca și ziarele maghiare acel act, de o rușine adusă de o seamă de imberbi, corporațiunii din care fac parte.

Când colo!... «Budapesti Hirlap» dedică un prim articol elogios operei de «patriotism», săvârșit în... lupanare, de floarea tinerimei națiunii.

E înadever uimitor să constați un astfel de mod de a vedé din partea unui ziar maghiar fruntaș, din partea unui ziar atât de apropiat de cercurile conducătoare, cum este «Budapesti Hirlap», din partea unui ziar care are să reprezinte ideile celor ce cărmuiesc țeara.

Eată însăși cuvintele de îmbărbătare pe calea răutății, ce adresează tinerimei numitul organ, pentru a-i in-

dica drumul... «moralității și al pa-trictismului»:

«Pe tinerii maghiari, a căror procedare o primim cu simpatie și o aprobăm, îi facem băgători de seamă asupra a două lucruri. Întăi, să se abțină dela ori-ce exagerare și violență, cari așa de ușor se pot ivi în ast-fel de expediții nocturne. Să nu sufere beția între dânșii; și dacă cineva, sau vre-o companie ar vrea să infierbente pe tinerii maghiari prin purtare provocătoare sau prin ofense, ca acțiunea lor bine chibzuită să degenereze în bătaie, să se dea înlăturii sau să ceară intervenția polițienească. Ear al doilea lucru ce le supunem atențiunii este, să nu slăbească. Nu pot fi gonite de-odată toate veniturile de trupe din toate cafenelele. Trebuie să le ia la rînd; și dacă nu în fie-care zi — căci aceasta obosește și răpește tinerimea dela alte datorințe (! Red.) — dar cu o bună împărțea să-și facă vizitele în timp de câte-va săptămâni sau dacă e trebuință, și câte-va luni. Causa merită, să nu slăbească».

Eată sfaturile pe cari le dă organul prea apropiat de Apponyi cel crescut în școalele celebre ale iesuitorilor! Eată cum e instruită tinerimea maghiară să-și vadă de «datorințe»; eată ce porniri sunt urmate de «reprezentanții opiniei publice» cu simpatie și aprobare!

Ideal nocturn le plăzmuiește «Budapesti Hirlap» tinerilor maghiari: de-a goni cupletele nemțești de prin taverna, pentru-că acelea «ofer ademenitoare ocaziune pentru complectarea cunoștințelor de limba germană».

O, fanaticism, cât de groaznic înjosești făptura intelectuală, când ești deplasat!

Au pățit-o!

Din Budapesta a sosit azi următorea telegramă:

Azi noapte un scandal mare s'a întâmplat cu tinerimea universitară care demonstra noaptea încontra țengeraielor nemțești. Și anume: ea s'au dus să demonstrez împotriva cafenelei de noapte intitulată «La Tatra» în strada Regală. Au intrat câte 8—10 în cafenea. Cafegiul aflase însă de cu vreme de cele ce au să facă tinerii. A «angajat» deci câți-va bătauși zdraveni, între cari și vestitul acrobat italian Robinetti. După ce au intrat apoi tinerii în cafenea, bătaușii au încuiat ușile și pune-te pe bătaie: tinerii demonstranți au fost dați întâiu cu capul de pereți, apoi trântiți la pământ, ba în urmă au fost bătuți crunt chiar cu bastoane și cu cuțite. Ei abea au putut scăpa afară. S'au dus, plini de sânge, la poliție, să se plângă de cele ce au pățit.

N'au ce să se plângă însă: au pățit ce au meritat! Și-au găsit nașii...

La congregație!

In vederea adunării de Luni, membrilor români ai congregației comitatului Arad s'au trimis următoarele:

Adunarea restaurătoare a congregației comitatului Arad e convocată pe Luni, în 16 Decembrie 1901 st. n.

Obiectul acestei adunări va fi alegerea funcționarilor comitatului.

Afacerea e de însemnătate pentru toți românii adevărați.

Drept ce Te poștim și pe T. D-Ta, ca membru român al reprezentanței comitatului aparținător partidului național, să participi negreșit la această adunare, unde cu toții împreună să ne împlinim datoria.

Asemenea Vă rugăm cu tot adinsul, ca în prezua adunării, adevă Duminecă, în 15 Decembrie st. n. a. c. după amiază la 3 ore să Te prezinți la hotelul „Vasa”, la consfătuirea ce vom avea asupra obiectelor acestei adunări congregaționale.

Arad, în 8 Decembrie st. n. 1901.

M. Velicu, T. Vușian,
președ. club. membr. rom. secretar.
a reprezentanței com.

DIN ROMÂNIA.

Aniversarea lui Plevnel Ziua de 28 Noembrie, aniversarea căderii Plevnel, s'a sărbătorit cu mare pompă, fiind însemnat eveniment.

La orele 7 dimineața 21 de focuri de tun au anunțat această mărtașă zi.

La orele 10, trupele mai jos notate, cu drapel și muzică, se aflau așezate în linie pe strada 18 Septembrie și str. Uranus, prin îngrijirea Statului-Major al diviziei IV de infanterie, în ordinea următoare: pe trotuarul din fața bisericii compania elevilor de artilerie, la dreapta acesteia, spre cazarma Cuza, bateria elevilor școlii militare de artilerie și geniu, compania elevilor internatului medico-militar, o companie din batalionul 3 de vânători, o companie din batalionul 7 de vânători, o companie din reg. Mihail-Viteazul Nr. 6, o companie din reg. 4 Ilfov Nr. 21, o companie din reg. 1 geniu și un platou din compania de gendarm pedestri; ear pe strada Uranus: o baterie din reg. 10 artilerie, un pluton din compania de pompieri, un escadron din reg. 3 călărași, un escadron din divizionul de gendarm și un pluton din escadronul 2 tren.

RAMURA DE LILIAC

OUIDA.

(Urmare).

Sârgele nostru curgea ca apa și sângele nobletei nu lipsea dela acest sacrificiu. Da, Franța ar fi fost scapată, nimic nu mă împedea să o cred, dacă ar fi avut un șef care s'o conducă și să ne disciplineze.

Soldatul francez știa mult; pentru a merge spre victorie, trebuie un șef de geniu. Și noi n'am avut de loc un astfel de șef.

Dacă Bonaparte I ar fi fost cu noi, fără nici un pic de îndoială că am fi făcut pe dușmanul nostru să fugă rușinat.

Sunt convins, că celelalte națiuni vor conveni despre asta în viitor, pentru moment uită însă aceasta și ei nici nu văd destul de clar.

Ieși vorba că mă băteam cât zece.

Obținut curând un loc de oficer în armata regulată. Pentru mine asta nu era nimic.

Ha, ha, ha! Nume, rang, renume, ce puteam să fac cu ele?

Eram sub comanda lui Burbaki.

Alături și împreună cu mine recunoscut mulți prieteni și camarazi de altădată.

Când e vorba de patrie, nici artiștii nu stau cu mâinile în sân.

La ora 10 și un sfert M. S. Regele, însoțit de dl aghiotant Georgescu a sosit la biserică unde a fost întâmpinat de A. S. R. Prințele Ferdinand.

După intrarea în biserică a M. S. Regelui, P. S. S. Arhiepiscopul Nifon Ploesteanul începu oficierea serviciului divin.

În urmă Suveranul primi defilarea trupelor și apoi, după ce se întreprinse cântarea cu ofițerii superiori și generali prezenți, se retrase.

Pe lângă autoritățile civile și militare, au mai asistat la paradă și atașatul militar străin.

La ora 11 și un sfert serbarea a fost terminată.

Bărci de salvare. În timpul vilegiaturii d sale la Constanța, doamna Zoe D. Sturdza a luat inițiativa construirii unei bărci de salvare destinată aceluși port.

În acest scop s'a dat, după cum se știe sub patronajul dnei Sturdza la Constanța, un concert, al cărui produs net a fost de 3000 lei.

Cum însă costul unei bărci de salvare apropiată portului nostru de mare este aproximativ de 18.000 lei, doamna Sturdza a deschis o subscripție, spre completarea sumei.

Barca a fost deja comandată la unul din cele mai mari șantiere ale lumii la societatea „Vulcan” din Stettin.

Până acum, s'a adunat pentru acest scop suma de 11.548.50 lei.

Părerii despre războiul sud african.

Un editor din Lipsca a invitat pe numeroși profesori de universitate din Germania, Austria și Elveția să-și dea părerea asupra războiului din Africa de Sud. Profesorii au răspuns în cuvinte fulgurătoare scandalizând că Englezii au silit pe Buri să se războiască cu ei și că Englezii poartă acest războiu în chip atât de barbar.

Czeroy (Heidelberg) scrie: Reauna conștiință a Englezilor apare, din împrejurarea că nu permit, ca Crucea Roșie să ajute pe femeile și copiii buri, care flămânzesc.

Br. Eiselberg (Viena): E foarte trist, că Englezii acum la aniversarea veacului poartă un războiu nimicitor pentru pofta ticăloasă de bani a câtorva oameni, contra unui popor eroic, care și apără libertatea.

Lehmann (Berlin): Războiul contra burilor este o crimă atât de rușinoasă, încât nu poți găsi expresiune pentru a o înflera.

Lossen (Königsberg): Cuvintele poetului roman: Auri sacra fames nici-odată n'au avut o ilustrare atât de înfricoșătoare, ca în acest războiu.

Magnus (Breslau): Războiul ce-l poartă Englezii contra Burilor se potrivește numai epocii emigrării popoarelor; în veacul XX însă este o pată de rușine.

Schalze (Bonn): Barbaria este numele țării, Anglia!

Weyder (Innsbruck): Anarhiștii ucid pe principi din pofta de glorie sau în binele omenirii. Ei compătimesc. Englezii ucid pe un popos brav din pofta de jafare și cruzime. Ei disprețuesc.

Perderile Englezilor.

„Memorial Diplomatique” scrie, că guvernul englez a dat de șure puterilor că rebelul din Transvaal se va termina în Martie a anului viitor. În locuri competente aceasta se explică așa: că englezii s'au obosit de luptă și cea mai mare parte a locuitorilor dorește pace. Aceasta din cauza tristului tablou al rebelului și a listelor mai nouă din care se poate vedea că au căzut morți: 900 ofițeri și 18.358 soldați. 1559 ofițeri și 14.286 ostași sunt răniți sau sunt prizonieri, ear 2612 ofițeri și 60.262 ostași au devenit invalizi. Aceste sunt jertfele rebelului. La aceste mai adăugând oribila sumă de bani votată până în Aprilie 1902 ca spesc a rebelului pe doi ani și jumătate, se poate pune minimum pe 4315 milioane 425.000 coroane. E ușor de înțeles dar pentru ce au obosit Englezii.

Știrile sosite până acum adevărate că Burii merca au succesa. Partea vestică a coloniei Cap e în mâinile lui Theron și Maritz, Brand și Hertzog domnesc înutul Kilminkel, De Well dispune în Orange cu deplină libertate, De La Rey operează fără piedecă în partea vestică a Transvaalului și Botha ține cu neîntărită putere linia golfului Delagoa dela Midelburg spre est.

Și englezii sunt pe tot local siliți la defensivă, măcar că sunt în majoritate. Și guvernul englez crede că are în mână puterea și poate hotărî finea războiului?!

Ei era desarmat, în paterea mea.

— Înainte strigară soldații mei, care se credeau victorioși.

Auzii și-mi aduc aminte... Se lupta și el pentru Franța. Na îndrăsnii să-l ucid; îl lăsa.

— La urmă! După asta! îi zisei la ureche.

Ei știa bine ce vreau să zic. Oprind un cal, care trecea liber în galop, luându-și sabia de jos, el se duse după ai săi și eu mă pusă în rind cu soldații mei.

În mijlocul strigătelor de triumf imaginea ajunsei prin rindurile dușmanilor, apoi îmi perdui cunoștința.

Când un chirurg mă găsi a doua zi dimineață, n'aveam cea mai mică rană.

Cât privește victoria, ea n'a existat decât în mintea soldaților învinși ca și toate victoriile Franței în această tristă epocă.

Mă deșteptai cu simțământul trecutului spunându-mi în inima mea: La urmă! După asta!

Momentul nu întârzia. Chirasierii lui Coreze trecură la răsărit. Anul nou începu. În cerând suna acea oră fatală, când toți eseri au luptat și suferit, primiram că răsplătă rușinea și capitulara.

Eram dintre acei ce strigam că a fost o trădare. N'aveam pretențiunea de a fi un bărbat de stat, dar ceea ce știu, e că dacă aș fi fost la putere, în loc de a eu fi retras

Deputații

pro et contra Páris Gábor la fșpan vicișpan.

Se zice că românul „ține minte”; văr, dar nici Șvabii dela Sântana nu curând pe Páris Gábor decând cu reșita.

În 7 l. c. st. n. sântănanii după știu a fost în deputație în tovărășie alte comune — la căpeteniile comitatului îl roage ca nu numai să nu le impună octroteze cumva de fibirau în cercul pe legendarul Páris Gábor dar nici să candideze. La aceste cereri a sântănanii se asociază cu câteva excepții toți Români din cercul administrativ al Șiriel, și ruși și pe această cale pe membrii români liși și aleși ai congregației să binevoiască a ne sprijini la alegeri când vo. ba va fi scăpăm de acest fibirau.

Fibiraul din chestie însă informat spre aceste contra deputații, a convocat pe 7 l. c. n. pe notarii din reionul și poate i-a rugat să-l scoată din acest destul și bine că rind pe rind mergând cu biracle — și de mai pot înhața și alți mameluți — să preamărească pe Páris Gábor la fibirău și vicișpan și roage ca necondiționat să-l reserve loc pe mai departe în Șiria.

Lui Páris i-ar fi binevenit acest deoarece ce are vie la Maderat și Covșan mai bun loc nici că și-ar afla nicăieri.

Nume are frumos, renume încă câștigat, bine ar fi când l'am putea înfrunța în centru ceea ce credem va și succeda.

Triumful antisemiților

Astăzi când afacerea Dreyfus este cale a intrat în o nouă fază în urma declarațiilor anti-dreyfusiste ale avocatului L. când revelațiunile din ce în ce mai sensuale es la iveală în această chestiune a egduit atât de mult Franța și a putimire celelalte state; astăzi un nou triumf antisemiților din Franța ocupă presa judevească. Cele două grupări, Patria ceză și Marele occident frances, s'au

Marea întrunire antisemită în Nancy, la care au luat parte peste mil antisemiți a proclamat în mijlocul mare entuziasm solidaritatea și strinegătură dintre antisemiții „Marele occfrances” și cei din „Liga patrioților”.

În orașul Nancy, în această zi a antisemitismului, francezii uniți convingere au aclamat ideile pentru c luptat și luptă Drumont, Jules Guéri

la Paris, mai degrabă am fi aprins o cam Rușii au făcut cu Moscova.

Mulți se gândeau ca și mine. Da a stat să-l consulte, dar cine i-a băgat seamă. Nu aveam decât a sta cu mâinile în sân și să privim cu ochii noștri cum intră în Paris.

Când lupta și sângele încetă, simt în mine o impresiune cu totul ciudată. Intocmai ca un om ce stă mult timp ascultă șgomotul unei cataracte, și se retrage într'un loc unde domnește o mare.

Mi se părea că totul nu era decât halucinație, un vis rău. Când mă trezii și apoi mă deșteptam, murmuram:

— Mai târziu, mai târziu.

Mă dușei și ei în capitală și mi de mai multe ori la căsuța unde am pe cu dînsa atâtea momente de fericire.

Un obuz deschise mica cameră și albă de sub acoperământ; pereții lăsa să se vadă polsiala oglinzel, pe alocurea. Un alt obuz prefăcu teatru, unde jucasem la Paris pentru și ultima oră, într'o ruină fumegândă era așa de puțin de atunci!... Dumore. În acele momente mă întrebam: — Ce l'am cruțat?

(Va urma.)

lași corifii și mișcării antisemite din Franța.

Discursurile ținute în marea această întrunire dela Nancy merită toată atenția tuturor antisemiților.

Cel dintâi care a vorbit a fost Lemaitre, președintele Patriei franceze, care defăimând republica spune că adevărații francezi s'au înșelat când au crezut că republica înseamnă libertate căci această libertate a fost bună numai pentru jidani, iar francezii buni patrioți ca Guérin, Déouléle, Herbert, au fost trimiși peste frontieră. Dinsul încheie arătându și mulțumirea sa că la frunzăriia Franței s'a cimentat unirea grupărilor patriotice.

Lui Lemaitre urmează Cavaignac, care vorbește mai mult de guvernul actual francez numindu-l un guvern sectar, jidovesc și francmasonic, expunând legile votate și măsurile luate în favorul jidovilor.

Foarte călduroasă și plină de patriotism a fost cuvântarea generalului Mercier care face apel la unirea tuturor francezilor pentru a da țării un guvern potrivit, un guvern de apărare națională în locul actualului cabinet care este un guvern pseudo-apărător, pseudo-republican.

Urmează Charles Bernard, reprezentantul Marelui Occident francez de rit antisemit. El arată necesitatea imperioasă pe ce o cerea chiar interesele țării când Liga patrioților să fie unită cu antisemiții pentru a lupta mai cu succes contra coalițiunii jidovilor cu jidoviții dela putere.

Descrie pe larg influența finanței jidovesti în rolul pe care l'a jucat în afacerea Dreyfus. Arată apoi influența pe care o au jidovii nu numai în Franța ci și în celelalte țări și pericolul în care este expusă Franța, zaverile scandaloase la care au dat naștere jidovii din Franța și răspândirea socialismului și a cosmopolitismului. Bernard încheie arătând că mare influență va avea în viitoarele ani gerul această unire.

Intrunirea aceasta va rămâne neștearsă în anșele istorice ale antisemitismului și va face ca antisemitismul să pătrundă mai cu înlesnire în masele poporului francez cele două Ligă lucrând în de comun acord.

„SEMĂNĂTORUL“

revistă literară săptămânală

va apare la 2 Decembrie.

Directorii: A. Vlăduță și G. Coșbuo.

Redacția și administrația:

București, strada Regală Nr. 6.

Abonamentul 10 lei pe an.

O recomandăm cu căldură tuturor cetățitorilor noștri.

NOUTĂȚI.

ARAD, 14 Decembrie n. 1901.

Căsătoria arhiducesei Elisabeta Maria, fiica răposatului moștenitor de tron Rudolf, cu prințul Otto de Windisch Grätz s'a stabilit pentru 27 Ianuarie viitor. Căsătoria se va celebra în cunoscuta capelă Sf. Iosef. Cu ocazia căsătoriei nu se vor da mari serbări la Curte. În ajun va avea loc la Burg ceremonia renunțării arhiducesei și apoi o serată, la care onorurile le va face prințesa Gzela de Bavaria ca mătușă a miresei. Va asista și mama miresei, contesa Löwyay. În ziua aceea va avea loc la Burg un prânz familiar.

La Curie se urmează cu desbaterile asupra alegerii din Ighiu, unde au fost doi guvernamentali; mandatul lui Werner este protestat pentru că s'au petrecut corupțiuni nemai pomenite. Tabla din Cluj a fost autorizată a trimite un jude să ancheteze. El s'a desbatut asupra alegerilor din Margitta (Bihar) unde se prinsese scrisoarea prin care Orley cerea spanului 5000 florenți, căci „a isprăvit banii“, și dela Szepes Zombat, unde ear s'au săvârșit grozave corupțiuni. Azi Curia va da sentență.

Mizerie. În Maramureș din cauza recoltei rele din anul acesta, e o mizerie foarte mare. Starea aceasta a mărit o și frigul cel mare dinpreună cu ninsoarea. În Mago numărul cerșitorilor se poate că trece

peste o mie. La provocarea comitetului su prem br. Kosner Ervin s'au colectat bani cu care au de gând de a întreține pe cei săraci timp de 3 luni. Până acum s'au strins peste 2 mil de coroane și subscrierile curg încă. Ieri s'au deschis localurile de încălzit și s'a și început împărțirea de lapte și pâine; între cel de față era un băiat mic, care de 3 zile nu mâncase nimic.

Impărăteasa Germaniei în Abbazia Din Triest să anunță: După un isvor sigur se susține că împărăteasa Germaniei va sosi în 12 Iac. la Abbazia, unde i-s'au pus la dispoziție cele 2 vile de vară ale contelui Kenket — Donnersmark. Cu aceasta în legătură se mai spune, că vaporul de școală german *Gneisenau*, cu elevii de marină ai academiei german și cu ducele prusian *Adalbert*, va aneora mai mult timp înaintea Abbaziei.

Foc în teatru. Panică mare i-a cuprins salăstăria seara pe spectatorii teatrului din Dobrișin. Se juca tocmai opereta „Svihakok“ când după al doilea act s'au aprins mai multe decoruri de flori artificiale, așa că focul s'a estins și asupra culiselor. Numai cu mare anevoință focul a fost stins ear publicul era să se omoare îngrămădituse spre ușă, ca să fugă. În urmă reprezentația tot s'a terminat.

Invetătorii maghiari din Arad au felicitat eri printr-o delegațiune pe noul primar Institoris. Vorbitorul lor a fost Kovács Vincze.

Cine va fi întâiul deputat socialist în cercul lui Barabás, la Gyoma, Gyöy numai cu luptă mare a mai reușit ear socialistul Várkonyi a intrunit 538 voturi. Se crede cu siguranță că la viitoarele alegeri aici se va alege întâiul deputat socialist.

Tifus. Se serie din Eperjes, că în preparandia de stat pentru fete, din acel oraș, grasează tifusul. Peste 50 eleve sunt bolnave, ear Basse Ilona a și murit alaltăieri. Alte câteva eleve deasement nu vor pute scăpa de moarte. Boala se crede că s'a introdus prin apa rea ce se bea în internatul preparandiei.

Operele principelui Cantemir. A apărut tomul VIII din operele principelui Dimitrie Cantemir, publicate de Academia Română, conținând „Hronicul vechimei a Româno-moldo-vlahilor“ publicat de pe originalul autorului de Gr. G. Tocilescu, membru al Academiei Române. Volumul de 891 pagini în 8o mare, e precedat de portretul lui Dimitrie Cantemir, ear la fine are două facsimile. Un studiu scris în formă de precăvântare cu competența d-lui Tocilescu introduce pe cetitor la lucrarea aceasta a ilustrului principe scriitor. Prețul 12 lei.

Un iubitor de 25 ani. Rari sunt acel bărbat care pe terenul bis. și școl. să a jungă vârstă mai înaintată și încă servind tot într-o comună spre lauda tuturor. În propoziția Peștesului un invetător bine-meritat și cel mai în vârstă pe această carieră sublimă însă mai grea din toate, este Inv. Aron Bulzan, din Făchetu care de 25 de ani servește ca invetător tot în acea comună. Cred că după ce Dumnezeu la învrednicit a s'ajunge această frumoasă vârstă și încă în acea mai frumoasă etate cu cea mai mare dragoste și bucurie va primi felicitările ce i se vor face cu ocaziunea jubileului său de 25, ce i se pregătește din partea foștilor săi elevi, dintre care mulți sunt în posturi frumoase pe terenul public. aducând frumoase servicii neamului român. Sunt în deplină speranță că nici amiez și scumpii săi celegi nu vor întârzia a face pregătirile necesare de a-l felicita după vrednicie a doua zi de Nașterea Domnului a. c. Când se va ținea târbaroa, vor fi vrednici de toată lauda elevii și elevele iubitorului, de-l vor ști onora după cum i se cuvine. Vom vedea. Un amic.

O declarațiune. Doar-că în mediul citad sunt bânuit din partea unor oameni, cari nu mă cunosc, că eu aș fi scris articoli din „Tribuna“ sub titlul „Internatele și școalele române din Beiuș“, și deoarece-mi-se însinuă în chipul acesta patimă urtă a confesionalității, — subscrișul în interesul adevărului și al păcii mă simțesc îndemnat a declara pentru toți, cărora li-s-a cuvine, că nu sunt eu și nici nu știu cine e autorul acelor articoli subscriși de pseudonimul „Binevoitorul“, și că astfel de publicații ilicite despre treburile din lăuntru ale școalelor și internatelor nu le aprob. După-ce redacția „Tribunei“ a refuzat a-mi publica o asemenea declarație, rog pe onor. redacția a „Trib. Pop.“ a-mi face acest serviciu, pentru care sunt foarte recunoscător. Beiuș, 12 Dec. n. 1901. Pompiliu Dan, rectorul intern. diecesan gr. or. român.

Necrolog. Maria Munteanu născ. Hortsman, în numele său și al copiilor Zoe, Maria, Sofia, Iordan și Elena și al numeroaselor sale rudeni, face cunoscută trecerea din viață a iubitorului său soț, Iordan I. Munteanu, asesor în pensiuie la sedria orfanășă comitatensă, care după grele și îndelungate suferințe Sâmbătă, în 7 Decembrie n. (24 Nov. v.), în etate de 51 ani și al 22-lea an al căsătoriei și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pământești ale defunctului s'au transportat dia Paraclisul bisericii gr. or. a sf. Nicolae din Brașov (Schein) Vineri, în 13 Decembrie n. (30 Nov. v.) la orele 2. m. p spre vecinica odihnă în cimiterul acelei biserici. Cununi nu se primesc. Fina țel rluo ușoară. Brașov, 11 Decembrie n. (28 Nov. v.) 1901.

Distribuirea premiilor Nobel. Se anunță din Stockholm, că cu ocaziunea festivităților împreunate cu distribuirea premiilor Nobel, cari s'au ținut în sala pompos decorată a Academiei de muzică, moștenitorul de tron a rostit următorul discurs:

„Domnilor! Imi exprim mălțumita cea mai profundă, comisieiunei fundației Nobel, pentru toastul ținut la adresa mea. Maesta Sa regele ca și eu însumi se interesează cu tot dinadinsul de această afirmabilă fundație făcută din marimoasa donațiune a lui Nobel. Fiind că acum pentru prima-ora se distribuie aceste premii, cu această ocazie doresc succes și noroc comisieiunei, a cărei activitate e urmărită cu interes viu și încordare în toată lumea civilizată în aceia convingere, că munca aceasta va sevirși o demn de recunoștință și pentru toată omenimea binefăcătoare și pentru onoarea patriei: Imi ridic pocul în onoarea membrilor comisieiunei.“

Din Paris se anunță că la îndemnul lui Gaston membru al academiei franceze, opt-spre-zece membrii ai Academiei au votat pentru Sally Prudhomme, pe care în primul rând l'au așlat demn de premiul Nobel. Scriitorul premiat, referitor la distincția ce l'a ajuns a z'is următoarele:

— Nici a crede n'am culezat, că această mare distincțiune să mă ajungă. Dar într-o zi m'a provocat Academia din Stockholm se trimiit colecțiunea lucrărilor mele. Mai târziu apoi m'au încunostiințat că premiul de 200 000 franci mi s'a votat mie. Cu aceasta pe o lovitură mi-am câștigat mai mult decât în cei 35 ani ai activității mele. Din acești bani voi face o fundație se ușu rez scriitorilor sermanii edarea opurilor lor.

Miss Maud Gonne, apriga luptătoare pentru scutirea Irlandei, într'un articol publicat în „United Irishman“, istoricește următoarea anecdotă:

Un diplomat francez explica președintelui K'üger toate motivele temeinice cari fac să se creadă în succesul final al Burilor. Președintele răspunde: „Noi nu ne putem îndoi de o victorie care e anunțată în Biblie

Diplomatul se arată oare-cum surprins. — „Da, reluă venerabilul președinte, care făcea aluziune la animalele heraldice ale Angliei, psalmul 22 zice, la versetul 22: „Domnul mă va scăpa din gura leului și de cornul licornului.“

Floirat. Nu mi s'au așlat G. r. h. d. Hauptmann, intitulată „Cocoșul roșu“, a fost fluierată în Berlin. Și cu toate acestea țirerul autor are o reputație aproape universală.

Dramele lui Hauptmann, chiar când au mare succes, întimpină critice acerbe. Sunt persoane cari își rețin biletele cu mai multe luni înainte de reprezentație pentru a avea plăcerea de a fluiera pe autorul Teșătorilor.

Noua piesă a lui Hauptmann are p. tru acte, cari d'abea se înlanțuesc și reprezintă scene țărănești reale și pline de viață.

Deșineri în chioscul Ildiz. După-cum se anunță din Constantinopol, în chioscul Ildiz au fost deșinuiți mai mulți amplotați ai sultanului, fiind suspiționați că ei ar fi fost provocatori ai focului nu demult esecat în chioscul Ildiz. Cu această ocazie au căzut jertfă flacărilor mai multe obiecte și mobile de valoare ale Sultaului. Se crede de alt-fel că deșinuiți și alt-fel și au meritat pedepsirea, înând parte la mai multe furturi mari.

Ciuma la Batum. O telegramă din Constantinople anunță că în urma constatărei unui caz suspect de ciumă la Batum, o carantină de 8 zile a fost înființată pentru toate proveniențele din acea localitate.

Femele avocat. Joul s'a intrunit din nou consiliul de disciplină al baronului Capitalei României și a l'ust în discuțiune cererea d'rel Elena B. Popovici, licențiată în drept, care cere a fi înscrisă în barou.

La această ședință a luat parte și dl C. C. Arion care s'a raliat la opiniunea d-lor Țicu-Ștefănescu și Borneanu care au fost contra admiterei femeilor avocate.

Se așteaptă opiniunea d-lui Danieleanu, care se știe de asemenea că e în contra admiterei femeilor în barou.

Monografia unei comune române. Premiul Alexandru Bodescu, de 1.500 lei, dimpreună cu 1 000 lei dăruiti de dl Ioan Kălindera, se va decerne în sesiunea generală din anul 1904 a Academiei Române cele mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect: „Monografiă economică, statistică și socială a unei comune rurale din România și a unei comune românești de peste praniș“. Monografia situațiunii economice a câte trei familii de țeran, frunțas, mijlocas și codas, luate din cele două comune, în total șase familii. (Decis. 13 Aprilie 1899). Autorul se poate povățui, între altele, după lucrările și după monografiile publicate de Societatea de Economie socială fundată de Leplay, cu reședința în Paris (54 rue de Seine) după ale lui Buchnberger și după ale lui I. Ionescu. Se atrage atențiunea doritorilor de a concura că ceea-ce se cere este mai mult fapte și cifre și cât mai puține vorbe. Terminul presentării manuscriptelor la concurs este până la 1 Septembrie 1902.

ULTIME ȘTIRI.

Haga, 14 Dec. Englezii ear au ascuns și'rea și amănuntele despre o mare înfrângere ce au suferit. Agenția bură „Niederland“ de aici primește adica știrea, din sorginte autorizată, că la începutul lui Noiembrie pe partea de sus ce cade pe linia Springa, Ermelo, Middelburg și Pretoria a fost o luptă mare și sângereasă, în care Englezii au perdat 3 coloneli și 2000 oameni parte au fost omoriți, parte răniți și prinși.

POSTA REDACȚIEI.

P. M. în Bichig. Regretăm, dar nu putem să vă spunem, căci n'avem autorizație de a face aceasta. Puteți fi mulțumiți cu faptul că nu am publicat cele trimise, Pâncolanului. Așteptați întâiu hotărârea consistoriului.

Editor Aurel Popovici Barcianu. Red. respons. Ioan Russu Șiriani.

„VICTORIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Intemeiată la 1887.

Capital de acții: 600.000 cor. — Fond de rezervă 300.000 cor.

Depuneri 3.000.000 cor. — Circulația anuală 44.000.000 cor.

Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la termenul de abdicere. — Darea de venit după interese încă o solvește instituției separat.

După starea casei depuneri până la 2000 cor. se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și prin poștă și se efectuează momentan după sosirea comanda.

657 2—

Direcțiunea institutului.

TEA și RUM
TEA și RUM
TEA și RUM
TEA și RUM
TEA și RUM
TEA și RUM
TEA și RUM

Cel mai bun și cel mai sigur magazin de cumpărare este la

WOJTEK și WEISZ

mare deposit de droguerie și parfumerie
in ARAD.

652 7-10

— Cel mai bun croiul —

Insoțirea

CĂLȚUNARILOR din ARAD,

Strada-Bisericeii, Palatul Minorităților.

Singură în felul său ține în deposit numai fabricații proprii sau gătește la comandă

ghete pentru dame și bărbați,

cum și păpuși pentru băieți și fete, apoi ghetă, comanda și alte soiuri de încălțăminte

Toate acestea nu sunt lucruri de fabrică, dar sunt mai ieftine și mai bune.

Comanda din afară se execută prompt și cu prețuri foarte moderate.

Trimitem și la casă ghetă de probă în ori-ce timp doriți.

Aparat elastic pentru călcăie, invenția lui Löderer, căpitan de honvezi reg. ung., aplicabil atât la ghetă de dame, cât și la ghetă pentru bărbați, se poate avea numai de la noi.

Mare magazin de creme și lăc-uri în diferite culori.

631 — 18

Prețuri ieftine de necrezut!

Materie de calitate excelentă

Numai articli de fabricație proprie!

Cele mai ieftine prețuri. Telefon 471.

Prilegiu de cumpărări ieftine!

Telefon 471.

Telefon 471.

Succesorul văduvei Sütő József-né

URBANE.

Magazin cu porțelan, oglinzi, lămpi și vase de peatră
ARAD, strada Forray Nr. 2 c.

Nu mai sunt plângeri privitoare la filarea lămpilor.

Lucrurile au fost îndreptate de succesorul văduvei, Sütő József né, de Urban E., care are magazinul din strada Forray nr. 2 c.

Am introdus petrolul cristal alb, fără miros, pe care îl vând cu 20 cr. litrul, expediez și prin comanda telefonice nr. 471 la dorință ori-și unde, am magazin demn de văzut.

Asortiment bogat de lămpi pe masă, atirătoare de tavan, lustru, de perete și pentru buclărit, pe cari deoare-ce le-am cumpărat ocazional le vând așa de ieftin încât publicul cumpărător cu adevărat va fi surprins.

Cadouri folositoare de ocazie
cu prețuri foarte scăzute.

Porțelanuri de Karlsbad, servicii pentru masă, serviciu de tea, cafea, spălător, faiance, englezești și sardinete, servicii de sticlă și obiecte de lux.

Oglinzi, icoane, rame mare asortiment.

Tacâmuri, (lingure, cuțite și furculițe) de Alpaca din Berndorf.

Ori ce comanda în sticlă cu prețul cel mai potrivit, preparăm bine și ieftin.

686 1-6

Mare asortiment de rame.

Bani ieftini pe amortisație:

Pe pământuri și case orășenești de închiriat, dela 15—20 ani, cu interese de 4%, 4¹/₂% și 5% și cu amortisație corespunzătoare din capital.

Destabulare repede; la dorință anticiparea speselor de intabulare.

Deoare-ce principiul meu de întreprindere solidă și activitatea mea reușită în curgere de mai mulți ani în acest am de afaceri au stabilit numele bun al firmei mele, — numai în interesul lor propriu lucrează toți P. T. proprietari de pământ și de case, dacă la ridicarea împrumuturilor sau pentru schimbul celor vechi cu altele mai ieftine se adresează la mine cu toată încrederea, fiind-că numai prin mijlocirea mea pot ajunge în adevăr la împrumuturi avantajoase pe ipotecă.

SZÜCS F. VILMOS,

Institut de împrumuturi pe imobile și moșii,

ARAD, piaa Boros Béni Nr. 5.

La întrebări dară lămuriri numai trimițându-mi-se timbrele corespunzătoare postale.

458 — 20